

PÅ KANTEN

Til minde om Grotrian

DIGTER: Den danske lyriker, forfatter og salmedigter Simon Grotrian (1961-2019) indtog første gang den skønlitterære scene med digte i "Hvedekorn" i 1984 på foranledning af Poul Borum (1934-1996) der var redaktør af tidsskriftet fra 1968-1996 og havde øjnet talentet.

HEREFTER gik det slag i slag. Samlet blev det til mere end 70 publikationer, ligesom flere har fundet vej posthumt, men for mange var han et ubeskrivet blad i sin levetid.

Først da han blev repræsenteret med otte salmer i tillægget til Den Danske Salmebog og med tre i Højskolesangbogen, fik han plads i bredere sammenhænge.

I SALMEN "Guds nåde er en vintergæk" fra 2006, der er repræsenteret i begge, møder vi den karakteristiske henvendelse til det syngende "du", der udvides til "ene er vi flere". En salme, der på mange måder rummer de traditionelle klassiske motiver: Nåde, fastetid, bøn, Guds rige, håb, Guds åsyn og dåben, men som samtidig er sprængfyldt med Grotrians vanlige hav af neologismer og ekspressionisme. Hvem kendte ordene "ammesø", "englekø" og "tordensol" før Grotrian fandt dem? I første strofe skriver han:

"Guds nåde er en vintergæk
den er din fostergave
og er du ved at dø af skræk
så plant den i din have
med fastetidens bøn
bliver Jorden atter grøn
i angst og overflod
besejres du af mod
og ene er vi flere."

OG VIDERE i strofe tre:

"Guds øje er en tordensol
der skinner for at gavne
Guds øje er en samlepol
for døbefontens navne
med smertens briller ser
du englene, der ler
så tænd dit morgensmil
og glem den skarpe pil
der mangler noget mere."

DER ER noget ukunstlet, veloplagt over Grotrians salmer.

Hver eneste strofe og vers er som et fortættet univers af livets modsætningsfyldte op- og nedture, hvor håbet, tilgivelsen og det gode næsten altid får det sidste ord.

Salmerne er dog ikke skrevet for, at vi skal tro, at en forståelse for og af Gud er enkel.

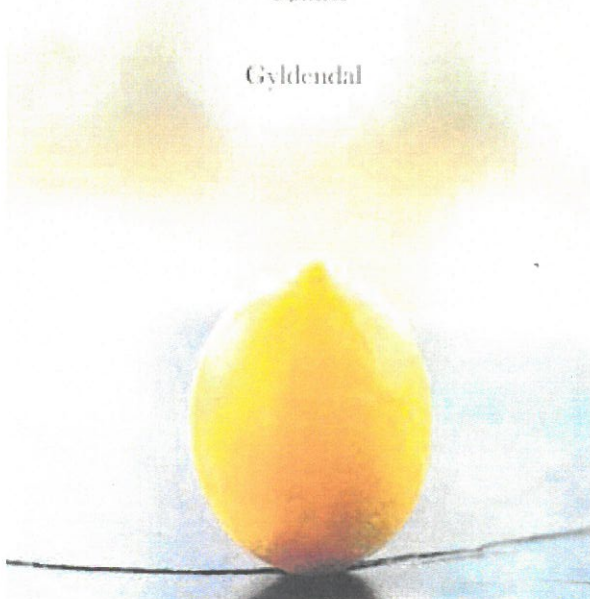
Selv siger Grotrian et sted: "fordi vi aldrig kan komme omkring Gud med vores sprog". At Grotrian selv var troende kan næppe betvivles. Sådan har det dog ikke altid været. I Grotrians debutdigte møder vi det kritiske og tvivlende menneske. Findes der overhovedet en Gud?

SIMON
GROTRIAN

Citroner til Vorherre

Bønner

Gyldendal

GROTRIAN voksede op i et kristent miljø på en gård i Lemming nord for Silkeborg.

Han blev matematisk student fra Silkeborg Gymnasium i 1980, hvorefter fulgte et enkelt år på danskstudiet på Aarhus Universitet. Det blev dog afløst af et job som pædagogmedhjælper og herefter et ophold på Krogerup Højskole.

I 1983 flyttede Grotrian til København og var en periode chaufførmedhjælper ved Kirkens Korshær. Efter udgivelsen i "Hvedekorn" studerede han i 1985-87 Litteraturvidenskab ved Københavns Universitet og debuterede med digtsamlingen "Gennem min hånd" i 1987, hvor vi mærker den sarte og kraftfulde sanselighed.

"Gennem min hånd løber drømmene klokker og skrig former jeg læbernes taft beskriver en bue Parat med et slag af min klop på det synkende kys".

I 1993 flyttede Grotrian tilbage til Jylland og bosatte sig i en lille rækkehuslejlighed i Lemming få kilometer fra den gård hvor han voksede op, her boede han til sin død.

Fra 2007 modtog han Statens Kunstfonds livsvarige ydelse. Gro-

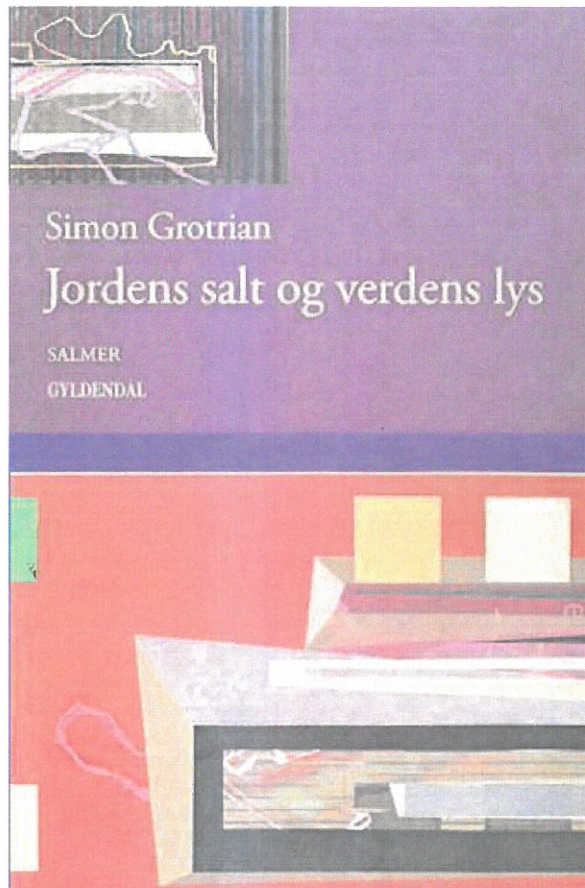
trian gav meget få interviews og holdt sig stort set væk fra den skønlitterære scenes mange festivaler og lignende. På mange måder var han et meget privat menneske. Han havde dog en kreds af nære venner, som han gavmildt gav gaver, når de besøgte ham. Ofte strikkede sokker eller signerede digtsamlinger alene med ordene "kærlig hilsen".

KUNSTNERÆGTEPARRET Maja Lisa Engelhardt og Peter Brandes tilhørte vennekredsen og deltog i begravelsen, hvor Peter Brandes fortalte, at Simon Grotrian har strikket 12 par sokker til ham.

"De seneste fem år har jeg ikke gået med andre sokker, så jeg har faktisk tænkt på Simon hver dag, når jeg har set ned på mine fødder". Også Gyldendals tidligere litterære direktør Johannes Riis deltog i begravelsen og udtrykte: "Simon Grotrian var en af de mest originale og konsekvent overrumpende stemmer i dansk lyrik." Grotrian døde af en aneurisme.

DET VAR dog ikke bare salmer og digte, som var en del af Grotrians mangefacetterede palet.

I 2008 udgav han udover to digtsamlinger en bog med kristne bønner, "Citroner til Vorherre". I forårsbøn hedder det:

"Kære Gud, det er alt for belastende at være til. Så må man være fra. Vi tager tøjet på, fordi vi er gaver til hinanden hér i verden. Løvet danser frem igennem sjælene, der hober op i ensomhedens baljer. Lad denne kantede knoglepakke med fedtsløjfer glide ind ad døren til min elskede." Og et andet sted i bogen skriver han: "Skænk mig varm sne over mit Thule, hvor jeg ser mennesker forsvinde som melkøer ind i spindelevævet".

AT skriveprocessen var vanskelig for Grotrian såede han ikke selv nogen tvivl om: "Jeg føler en stor smerte, før jeg skriver. Smerten skal være der. Den holder sammen på mit liv. Smerten bliver til et digt. Ligesom når en perle bliver skabt omkring et sandkorn i en musling. Det er et irritationsmoment eller en smerte for muslingen, men fejlen omdannes til skønhed. Det, der først er smerte, bliver til kunst."

AT perspektivere til andre lyrikere i dansk skønlitterær digtning er svært.

Mange peger dog på sammenlignelige træk ved Per Højholt, Michael Strunge og Inger Christensen ligesom det ekspressive sprog og neologismerne er blevet

sammenlignet med Rudolf Broby-Johansens digtsamling "Blod" fra 1922. Selv fører Grotrian løbende dialoger med store mestre som Johannes Ewald, H.C. Andersen, Thomas Kingo, Paul Celan, Friedrich Hölderlin, Arthur Rimbaud og Sylvia Plath i sine digte.

Lad Grotrian selv få det sidste ord fra salmesamlingen "Jordens salt og verdens lys" fra 2006: "Når alle klokker ringer vildt og visse ønsker blot var spildt da takker jeg igen for alt for verdens lys og Jordens salt". Æret være Simon Grotrians minde!

Maria Stensgård Poulsen fra Nibe er lektor i gymnasieskolen. Cand. mag. i kunsthistorie og dansk, Aarhus Universitet. E-mailadresse: maria.stensgaard@hotmail.com. Hjemmeside: mariastensgaard.dk.